

Bölüm 4

ÖRGÜTLERDE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIĞIN DUYGUSAL BAĞLILIĞA ETKİSİ

Senem ALTAN¹
Murat ÖZPEHLİVAN²

Örgütler, ürün ya da hizmet üretmek için bilinçli bir şekilde koordine edilerek kurulmuş yapılardır ve bünyesinde ortak bir hedefe hizmet eden insanları bulundurmaktadır. Örgüt tarafından belirlenmiş olan bu ortak hedefe ulaşmak için “insan” unsurunun hem düşünsel hem de fiziksel katılımına gereksinim duyulmaktadır. Örgütlerin varlık sebebi olarak da nitelendirilebilen “insan” unsuru, özellikle son dönemlerde yaşanan gelişmeler ile rekabetin artırılması ve örgütlerin varlıklarını sürdürmeleri hususunda daha önemli bir hale gelmiştir. Bu doğrultuda örgütler, içinde buldukları ortamı değiştirmeye ve iyileştirmeye yönelik pek çok yöntem uygulamaya başlamıştır (Eren, 2011).

Rekabetin arttığı ve değişimin çok hızlı hale geldiği günümüzde, örgütteki “insan” unsurunun verimliliğinin artırılması kapsamında örgütsel yapılarda finansal ve fiziksel sermayenin yanı sıra entelektüel sermaye de hızla önem kazanmıştır. Bu bağlamda örgüt çalışanlarının tecrübe, beceri ve bilgileri sonucunda oluşan insan sermayesi, örgütteki sosyal ilişkilerden ve ağ yapılarından oluşan sosyal sermaye kavramlarıyla ilişkili olan “psikolojik sermaye” kavramı, örgütsel davranış ve bağlılık çalışmalarının odak noktası olmaya başlamıştır (Luthans & ve ark., 2007; Nelson & Cooper, 2007; Luthans & Youssef, 2007; Wright, 2003).

Psikolojik sermaye, pek çok çalışmada ele alınan ve araştırılan bir kavram olup, sosyal, beşeri ve ekonomik sermaye kavramlarından farklılık gösteren bir sermaye çeşididir. Psikolojik sermaye ile birlikte sosyal, beşeri ve ekonomik sermaye gibi tüm sermaye çeşitlerinin bir arada faaliyet göstermesi ve sonucunda örgütlerin en önemli kaynağını oluşturan “insan” unsurunun hayata geçirebilmesi mümkün olmaktadır. Bu nedenle örgütsel davranış ile ilgili araştırmaların odak noktası haline gelen psikolojik sermaye, günümüzde örgütlerin varlıklarını sürdürmesi ve rekabette üstünlük sağlayabilmeleri için vazgeçilmez bir dayanak haline gelmekte; yapılan çalışmalar bağlılık, performans ve tatmin gibi pek çok alanda psikolojik sermayenin katkısını ortaya koymaktadır (Luthans & ve ark., 2007).

¹ Dr.Öğretim Üyesi, İstanbul Okan Üniversitesi

² Dr.Öğretim Üyesi, İstanbul Okan Üniversitesi

KAYNAKLAR

1. Akbolat, M., Işık, O., Yılmaz, A. (2013). Dönüşümcü liderlik davranışının motivasyon ve duygusal bağlılığa etkisi. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (11), 36-50.
2. Andam, R., Montazeri, A., Feizi, S. (2014). The study of organizational and occupational commitment among physical education employees in governmental universities of İnan, *International Journal of Sport Management, Recreation & Tourism*, 14, 32-48.
3. Bergman, M. E. (2006). The relationship between affective and normative commitment: review and research agenda. *Journal of Organizational Behavior*, 27(5), 645-663.
4. Coutu, D. L. (2002). How Resilience Works. *Harvard Business Review*, 80(5), 46-55.
5. Çetin, F. (2011). The Effects of the organizational psychological capital on the attitudes of commitment and satisfaction: A public sample in Turkey. *European Journal of Social Sciences*, 21, 3, 373-380.
6. Çetin, F., Basım, H. N. (2011). Psikolojik dayanıklılığın iş tatmini ve örgütsel bağlılık tutumlarındaki rolü. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13, 3, 79-94.
7. Çetin, M. Ö. (2004). Örgüt kültürü ve örgütsel bağlılık (Birinci Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık
8. Çınar, E. (2011). *Pozitif Psikolojik Sermayenin Örgütsel Bağlılıkla İlişkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
9. Dağtekin, G. (2017). *The Relationship Between Psychological Capital And Organizational Silence: A Research On Telecommunications Sector*. Master Thesis, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
10. Eren, E. (2011). *Yönetim ve Organizasyon* (11. baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
11. Ertosun, Ö. G., Erdil, O. (2012). The effects of loneliness on employees' commitment and intention to leave. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 41, 469-476
12. Fakhreeva, G. (2008). *Algılanan kurumsal vatandaşlığın duygusal bağlılık üzerindeki etkisi: Rusya Federasyonu'nda bir uygulama*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
13. Fredrickson, B. L. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. *The American psychologist*, 56(3), 218-226
14. Friberg, O., Barlaug, D., Martinussen, M., Rosenvinge, J. H., Hjemdal, O. (2005). Resilience in Relation to Personality and Intelligence. *International Journal of Methods in Psychiatric Research*, 14(1), 29-42.
15. Genç, A. (2014). *Psikolojik Dayanıklılığın Örgütsel Bağlılık Ve İşten Ayrılma Niyetine Etkisi: Görgül Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
16. Güler, G. (2016). *Pozitif Psikolojik Sermaye İle Örgütsel Bağlılık İlişkisi: Mersin İli Perakende Sektörü Çalışanları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Toros Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
17. Güloğlu, B., Kararımak, Ö. (2010). Üniversite Öğrencilerinde Yalnızlığın Yordayıcısı Olarak Benlik Saygısı ve Psikolojik Sağlamlık. *Ege Eğitim Dergisi*, 11(2), 73-88.
18. Hefferon, K., Boniwell, I. (2011). *Positive psychology: Theory, research and applications*. UK: McGraw-Hill Education.

19. Jacelon, C. S. (1997). The trait and process of resilience. *Journal of Advanced Nursing*, 25, 1, 123-129.
20. Korkmaz, O. (2014). Öğretmenlerin Psikolojik Sermaye Algıları ile Örgütsel Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişki (Kahramanmaraş Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
21. Larson, M. Luthans, F. (2006). Potential added value of psychological capital in predicting work attitudes. *Journal of Leadership and Organizational Studies*, 13, 2, 75-92.
22. Luthans, F. (2002a). The need for and meaning of positive organizational behaviour. *Journal of Organizational Behavior*, 23, 695-706.
23. Luthans, F. (2002b). Positive organizational behavior: Developing and managing psychological strengths. *Academy of Management Executive*, 16, 1, 57-72.
24. Luthans, F., Avey, J. B., Avolio, B. J., Norman, S. M. Combs, G. M. (2006). Psychological capital development: Toward a micro intervention. *Journal of Organizational Behavior*, 27, 387-393.
25. Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel psychology*, 60(3), 541-572.
26. Luthans, F., Luthans, K. W. Luthans, B. C. (2004). Positive psychological capital: Beyond human and social capital. *Business Horizons*, 47, 1, 45-50.
27. Luthans, F., Youssef, C. M. (2007). Emerging positive organizational behavior. *Journal of management*, 33(3), 321-349.
28. Maddi, S. R., Khoshaba, D. M. (2005). *Resilience at work: How to succeed no matter what life throws at you*. Amacom Books.
29. Masten, A. S., & Reed, M. G. (2002). Resilience in development. In C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.), *Handbook of positive psychology* (pp. 74-88). New York, NY: Oxford University Press.
30. Meyer, J. P., Allen, N. J. (1991). A three component conceptualization of organizational commitment. *Human Resource Management Review*, 1 (1), 61-89.
31. Neenan, M. (2009). *Developing resilience: A cognitive-behavioural approach*. London: Routledge.
32. Negiz, N., Oksay, A., Akman, E. (2011). İşe bağlılık ve işten tatmin açısından cinsiyet ve sektörel farklılık: Kamu ve özel sektör kuruluşlarında karşılaştırmalı bir inceleme (Isparta örneği), *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(14): 207-229.
33. Nelson, D., Cooper, C. L. (2007). *Positive Organizational Behavior*. London: Sage Publication
34. Ocak, M., Güler, M., Basim, H. N. (2016). Psikolojik sermayenin örgütsel bağlılık ve iş tatmini tutumları üzerine etkisi: Bosnalı öğretmenler üzerine bir araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6(1), 113-130.
35. Personnel Today (2012). Understanding the importance of resilience. Employment Law Features, Occupational Health, Sickness absence management, Wellbeing. <https://www.personneltoday.com/hr/understanding-the-importance-of-resilience/> Erişim: 30.12.2018.
36. Polatçı, S., Ardiç, K., Türkan, G. (2014). Bağlılık boyutlarının tükenmişlik boyutları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Yönetim ve Ekonomi*, 2(21), 281-292.
37. Stewart, T. (1997). *Intellectual capital: The New Wealth of Organizations*. NY: Doubleday

38. Tugade, M. M., Fredrickson, B. L., & Feldman Barrett, L. (2004). Psychological resilience and positive emotional granularity: Examining the benefits of positive emotions on coping and health. *Journal of personality*, 72(6), 1161-1190.
39. Uygungil, S., İçcan, Ö. F. (2018). Pozitif Psikolojik Sermaye, Örgütsel Bağlılık Ve Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2(31), 435-453
40. Wolin, S. (2003). What Is a Strength? Reclaiming Children and Youth. *The Journal of Strength-based Interventions*, 12(1), 18-21.
41. Wright, T. A. (2003). Positive organizational behavior: An idea whose time has truly come. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior*, 24(4), 437-442.
42. Yıldız, E. (2018). A Case Study on Relationships Between Psychological Capital, Personality and Organizational Commitment. *International Journal of Business Administration*, 9(2), 99.